

Փ Ա Ր Ո Մ *Paros*

ISSUE 78 January / ԹԻՒ 78 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 2024

NEWSLETTER OF THE DIOCESE OF THE ARMENIAN CHURCH OF AUSTRALIA & NEW ZEALAND

Բշ. 1 Յունուար – Գեղեցիկ սովորություն ունի մեր եկեղեցին տարին սկսելու աղօթքով եւ Աստուծոյ փառք տալով: Աւանդութիւն դարձած է արդէն որ այսօր տեղի ունենայ նաեւ նուրի օրհնութիւն: Բարձրաշնորհ Տէր Հայկազուն Արք Նաճարեան Առաջնորդ Սրբազան Հայրը մատուցեց եպիսկոպոսական Պատարագ, որուն մասնակցեցան Քահանայ հայրերը, սակաւագաց դասը եւ Լուսաւորիչ երգչախումբը, ղեկավարութեամբ Վարդան Սարկաւազ Էլմասեանի: Սրբազան հօր յաւուր պատշաճի քարոզէն ետք, տեղի ունեցաւ Հայրապետական Մաղթանք, սովորութիւն մը որ կը կատարուի բոլոր եկեղեցիներուն մէջ, ապա՝ նուրի օրհնութիւն: Սրբազան հօր քարոզին բնաբանն էր

**«Փառք Քեզ Աստուած փառք Քեզ,
Յաղագս ամենայնի Տէր, փառք Քեզ»**

Սրբազան հայրը մեծապէս գնահատեց հաւատացեալները, որոնք մեծաթիւ ներկայութիւն էին եկեղեցւոյ մէջ եւ որոնք եկած էին փառք տալու Բարձրեալին եւ շնորհակալութիւն յայտնելու Անոր, բոլոր բարիքներուն համար որ Ան շնորհած էր անցնող տարուան ընթացքին:

Անդրադառնալով մարդ արարածի իւրայատկութեան, Սրբազանը մատնանշեց որ մարդը գլուխ գործոցն է Աստուծոյ ստեղծագործութեանց եւ մարդուն շնորհուած կեանքը Աստուածային Ընծայ է, որուն համար նաեւ փառք կու տանք Իրեն:

Անդրադառնալով մարդու գոյութեան իմաստին, Սրբազանը յստակացուց որ մարդ աշխարհ չէ եկած միայն ապրելու կամ շարունակականութիւն ապահովելու այլ ՄԱՍՆԱԿԻՑ դառնալու կեանքին, որովհետեւ Աստուած զինք ընտրած է որպէս իր ԳՈՐԾԱԿԻՅՐ, կեանքին ԱՂԸ: Սրբազանը բացատրեց նաեւ նուր օրհնելու իմաստը: Նուրը, խաղողի եւ ծիրանի կողքին, սրբագործուած պտուղ է, որովհետեւ հայ մարդու արդար քրտինքով աճած պտուղ է: Նուրը կը խորհրդանշէ Աստուծոյ մարդկութեան տուած բազմաբնոյթ շնորհները, որոնք նման են նոան հատիկներուն, իւրաքանչիւրը բաժանուած թաղանդով մը բայց պինդ կպած իրարու: Սա խորհրդանիշն է Քրիստոսի սիրով հանուր աշխարհի քրիստոնէաներու իրարու հետ հիւսուած ըլլալուն, թէեւ իրարմէ տարբեր, բայց ոչ իրարմէ բաժանուած:

Յաւարտ Պատարագի, օրհնուած նուրերը բաժնուեցան հաւատացեալներուն:

Ուրբ., 5 Յունուար – Ըստ ընկալեալ աւանդութեան, Սրբազան հայրը կը մատուցէ Ճրագալոյցի Պատարագը Սուրբ Երրորդութիւն Եկեղեցւոյ մէջ: Այս տարի եւս այդ սովորութիւնը յարգուեցաւ: Մանրամասնութեանց մասին տես Ծխական Լուրերու Ս. Երրորդութիւն Եկեղեցի բաժինին մէջ:

Ուրբ., 5 Յունուար – Խթման Սուրբ Գիշերին Քրիստոսի Ծնունդը կ'աւետէ Արմենիա Չայն ռատիոկայանը գործադրութեան դնելով յատուկ յայտագիր մը երեկոյեան ժամը 7-էն մինչեւ կէս գիշեր: Յայտագիրը ուղիղ եթեր հեռասփռուեցաւ նաեւ Տէլսպուլի միջոցաւ:

Արմենիա Չայնի տնօրէնութեան առաջակին ընդառաջելով, Սրբազան Հայրը նախօրօք արձանագրուած տեսերիզով մը տուաւ իր Ս Ծննդեան պատգամը: Իրենց Պատգամը տուին նաեւ Հայկական երեք կուսակցութիւններու եւ զանազան միութիւններու ներկայացուցիչները: Յայտագրի գրեթէ աւարտին, ՀՕՄ-ի անդամուհիները գիշերուան ընթացքին դուռ-դուռ պտտելով, Ուիլուպիի շրջանին մէջ աւետեցին Քրիստոսի Ս. Ծնունդը, ապա, ուշ գիշերին վերադարձան բատիօծամ եւ Տէր Միւռոնի եւ երիտասարդներու ընկերակցութեամբ «Խորհուրդ Մեծ» ով ունկնդիրներուն աւետեցին հրաշափառ ծնունդն Քրիստոսի:

Իր շահեկանութեան համար, ստորեւ կը հրապարակենք Սրբազան հօր պատգամը.

«Միրելի Աւստրալահայ Համայնքի անդամներ,

Նախ թոյլ տուէք շնորհաւորել Արմենիամետիայի բոլոր աշխատողները, տարուան ընթացքին իրենց տարած անդուլ եւ անդադար աշխատանքին համար, լուրեր փոխանցելու մեր բոլորին, մեզ տեղեակ պահելու համար մեր ազգի իրավիճակին մասին:

Միրելիներ, տարուան վերջը, անհատ թէ հաւաքականութիւն, հաշուետուութիւն կը կատարենք անցած տարուան մասին: Որպէս ազգ դժուար, շատ դժուար տարի մը ունեցանք, պատահեցաւ այն, որուն բնաւ պատրաստ չէինք. Արցախի ամբողջական դատարկման պատրաստ չէինք...

Մեր մեծերը կ'ըսէին, թէ Հայ փոքրերուն աչքերուն մէջ միշտ ցաւ, մորմոք կայ: Այդ կոտորածին, ցեղասպանութեան պատճառած մորմոքն էր: Արեւմտահայաստանի եւ Կիլիկիոյ կորուստին մորմոքն էր: Աւաղ, մէկ դար ետք Արցախցին ալ ստիպողաբար դուրս պիտի նետուէր իր հայրենիքէն, նոր մորմոք դնելու անոր փոքրերուն աչքերուն մէջ...

Պահ մը հարիւր տարի ետ երթանք եւ տեսնենք թէ մեր նախնիները ինչպէ՞ս կարողացան ոտքի ելլել ամբողջ Արեւմտահայաստանը պարպելէն ետք: Ի՞նչ աննկուն ոգի, ի՞նչ աննահանջ, անկոտորում կամք էր պէտք, որպէսզի կարենային յաղթահարել կորուստն ու պարտուողական իրավիճակը, քաջ գիտնալով որ պարտուողականութեան հետ մեր ազգը չէր համակերպեր, չէր համաձայնէր: Անոնք մեզ եւ սերունդներ դաստիարակեցին պահանջատէրը դառնալու մեր իրաւունքներուն: Հիմա բոլորս, ներառեալ Արցախի մեր հարազատները, աւելի լաւ կը հասկնանք այն վիշտը, որ մեր ցեղասպանութեան ենթարկուած նախնիները ապրեցան, երբ կորսնցուցին Արեւմտահայաստանն ու Կիլիկիան:

Այո, այսօր տխուր ենք, մորմոքած սրտով կը դիմաւորենք նոր տարին, բայց մենք զմեզ պիտի չկորսնցնենք, եւ զէնքերը վար պիտի չդնենք երբեք, օրինակ վերցնելով մեր նախնիներէն: Արեւմտահայաստանի եւ Կիլիկիոյ դատին վրայ պիտի աւելցնենք Արցախի հարցը, Արցախի դատը: Աւելի՛ պիտի պայքարինք: Եթէ մինչեւ օրս կը փորձէինք հոգեկան, նիւթական օժանդակութեամբ նեցուկ կանգնիլ Արցախին, հիմա քաղաքական օգնութիւն պիտի տանք անոր, եւ մեր միւս օժանդակութիւնները պիտի հարիւրապատկենք:

Սակայն, նախ պետք է ուսքի կանգնի Արցախցին: Պիտի դիմանայ: Գոյամարտ է: Իսկ գոյամարտը կրնայ յաջողիլ երբ ապրո՞ղ կայ: Մենք բոլորս յոյս պիտի տանք մեր Արցախցի եղբայրներուն ու քոյրերուն, որ հայրենի հողին վրայ իրենք պիտի կարենան դիմակայել այսօրուան դժուարութիւնները եւ մենք իրենց կողքին ենք կանգնած: Սահմանները կը փոխուին սիրելիներ, նոյնը չեն մնար, սակայն կարելորդ յոյսը չմեռնի: Մեր եւ Արցախցու յոյսը ՊԻՏԻ ՉՄԵՌՆԻ:

Հող, հայրենիք, հարւաւոր հոգեւոր եւ մշակութային ժառանգութիւններ կորսնցնելը դիրիին չէ: Տակաւին դիրիին չէ այդ լեռները կորսնցնելը, որոնց վրայ մեր նախնիքը դարերով ստեղծագործեցին եւ վերջին 30-է աւելի տարիներուն մեր քաջորդիները արին թափեցին եւ, նման մեր նախնիներուն, սրբացուցին ամեն մէկ թիզ հողը, քարն ու ժայռը:

Այսօր տխուր ենք, բայց յուսահատ, վիատած եւ ընկճուած պիտի չըլլանք: Մենք կը հաւատանք յարութեան, մենք կը հաւատանք կեանքին եւ անո՛ր գաղափարախօսութեան: Հետեւաբար, իմ անկեղծ մաղթանքս է բոլորին, որ սրբենք մեր արցունքները, մէկդի դնենք մեր վիշտերը եւ սոթտենք մեր թելերը եւ գործի լծուինք: Տեղեակ եմ որ տարբեր կազմակերպութիւններ, իւրաքանչիւրը իր կարելիութեանց սահմանին մէջ, կը փորձէ հասնիլ Արցախին:

Շարունակե՛նք այդ: Իսկ սփիւռքի պայմաններուն մէջ, այստեղ՝ Աւստրալիոյ պայմաններուն մէջ, մեր մեծ պայքարը մեր գոյատեւելուն ի խնդիր մեր տանելիք պայքարն է: Գոյութեան պայքարը կը սկսի տունէն, կը սկսի դպրոցէն, կը սկսի եկեղեցիէն ու ակումբէն, հոն ուր Հայ գոյութիւն ունի հոն գոյատեւման պայքարը պիտի մղուի եւ շարունակուի: Մեր լինելո՞վը միայն կրնանք հասնիլ հայրենիքին, Արցախին եւ հոն, ուր հայութիւնը մեզի պէտք ունի:

Նոր տարի է: Սուրբ Ծնունդ է: Տիրոջ ծնունդը նշելով, կը վերազինուինք բարիին եւ լոյսի յաղթանակին հաւատքով:

Սիրելիներ, խնդրելով կը խնդրեմ ձեր բոլորէն, համախմբուեցէք ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐՈՒ շուրջ, բոնցքաւորուինք եւ մենք մեր դէմ չպայքարինք: Նկատի ունենանք որ ամենէն վատ հայն իսկ ամենէն լաւ թշնամիէն բարձր է: Կրնանք տարբեր գաղափարներ ունենալ, տարբեր ձեւեր՝ նոյն գաղափարին ծառայելու համար, սակայն այդ պատճառ չէ որ իրարու թշնամանանք, իրար կործանելու մասին մտածենք: Թշնամին ճիշդ այդ կ'ուզէ որ ընենք, կ'ուզէ մեզ պառակտուած տեսնել:

Հետեւաբար, հեռու մնանք այն բոլոր պառակտիչ երեւոյթներէն, համախումբ ըլլանք, իրարու սեր ունենանք, լսենք իրար, իրարու յայտնենք մեր գաղափարները եւ յարգենք դիմացինին գաղափարները, եւ ինչու չէ, համալրելով, ամբողջացնելով այդ գաղափարները, համախմբուինք միասնական գաղափարներու շուրջ եւ միասին ճամբայ ելլենք մեր նպատակներու իրագործման համար:

Նոր տարուան եւ Ս. Ծնունդի առիթներով կը մաղթեմ առողջութիւն, ուժ, կորով եւ կամք, շարունակելու համար մեր գոյութեանական պայքարը, կարենալ հասնելու համար մեր հայրենիքին, Արցախին եւ հոն ուր կարիք կայ: Աստուած ձեզի հետ ըլլայ այսօր, վաղը եւ յաւիտեան: Պայծառ յաղթանակի հաւատքով միասին աւետենք մեր Փրկչին Ծնունդը ըսելով՝

Քրիստոս Ծնաւ եւ Յայտնեցաւ, Ձեզի, Մեզի Մեծ Աւետիս:

Շք., 6 Յունուար – Խուռներամ բազմութիւն մը հաւաքուած էր Սուրբ Յարութիւն Եկեղեցի, ուր Առաջնորդ Սրբազան հայրը պիտի պատարագէր, քարոզէր եւ աւետէր Քրիստոսի Ծնունդը:

Իր իմաստալից քարոզին մէջ Սրբազանը հարց տուաւ որ ինչո՞ւ հրեշտակները աշխարհին իրար կ'անցնէին մանուկի մը համար որ պիտի ծնէր ոչ թէ պալատի մը մէջ այլ՝ գոմի մը մտուրին մէջ: Եւ ինչո՞ւ մտուրին մէջ: Որովհետեւ կը ծնէր թագաւորներու թագաւորը, որուն ծնունդին մասին մարգարէները դարեր առաջ գուշակած էին: Իսկ ինչո՞ւ թագաւորը, որ Աստուծոյ ներկայացուցիչն էր եւ գերագոյն կրօնապետը այդ մասին անտեղեակ էր, որովհետեւ ան զբաղած էր իր գահով միայն: Համեստ պայմաններու տակ ծնած արքայից արքան կատարումն էր բոլոր գուշակութեանց, որ պիտի ազատէր մարդկութիւնը եւ ճամբան ցոյց պիտի տար դէպի Աստուած:

«Քրիստոսի Ծնունդը հոգեւոր սոսնախմբութիւն մըն է, որ հոգիները կը թարմացնէ եւ կը զօրացնէ: Իսկ այդ առիթով երգուող շարականները մեզի զգալ կու տան որ մեր հոգիները կը սլանան դէպի Աստուած: Մեր հոգիները կը սլանան դէպի մեր եկեղեցիները, որոնց խորաններն ու գմբէթները քանդուած են, ըսելու համար անոնց որ մենք իրենց հետ ենք եւ Խաղաղութեան Իշխանին դրօշը մեր ձեռքին՝ կը հաւատանք Աստուածային արդարութեան, որ պիտի հաստատուի անպայման» խորհրդածեց Սրբազանը:

Ա՛յս որպէս սկզբունք, Սրբազանը ըսաւ որ Արցախի կորուստը ժամանակաւոր կորուստ է եւ մեր յիշողութենէն դուրս պիտի չգայ թէկուզ մէկ հայ իսկ չմնայ այնտեղ. այնտեղ սակայն կ'ապրին մեր նախնիները, մեր սուրբերն ու մարտիրոսները, որոնք սրբացուցած են այդ հողը, «իսկ այդպիսի սուրբ հող մը կարելի չէ ջնջել մեր հաւաքական յիշողութենէն եւ հոգիէն: Մենք հոգեպէս Արցախ ենք եւ պիտի ետ բերենք զայն» հաստատեց Սրբազանը:

Սրբազանը մաղթեց որ շուտով Հայ ժողովուրդը սրբէ իր արցունքը եւ որպէս հպարտ Քրիստոնէայ զաւակներ ուտքի կանգնի այսօր աւելի՛ եւս փոթորկոտ ու անորոշ այս աշխարհին մէջ: «Մենք կը հաւատանք որ լոյսը պիտի յաղթանակէ, մենք անով քալած ենք եւ պիտի քալենք: Կը մաղթեմ արիութիւն, քաջութիւն ձեր հաւատքն ու ուխտը վերանորոգելու համար եւ որպէս եկեղեցւոյ զաւակներ ուտքի պիտի կենանք եւ միասնաբար օգտակար պիտի հանդիսանանք մեր Հայ եղբայրներուն ու քոյրերուն, հոն ուր պէտք ունին մեզի: Կը մաղթեմ որ քրիստոնէական սիրով բռունցք դառնանք, որուն համար արիութիւն կը խնդրենք Աստուծմէ» եզրակացուց Սրբազանը:

Տեղի ունեցաւ ջրօրհնէք, կնքահայրութեամբ Պրն Ճորճ Շահինեանի:

Աւարտին, Սրբազան հայրը թափօրով գնաց Էտկարեան սրահ, ուր կատարեց տարուան առաջին տնօրինէքը: Ժողովուրդը երկիւղածութեամբ ճաշակեց օրհնուած հացը, աղը եւ ջուրը:

Քաղցր սովորութիւն է Օնունդի Պատարագէն ետք Առաջնորդարանին մէջ ընդունիլ հաւատացեալներ եւ մանաւանդ հայկական կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչներ, որուն ընթացքին Սրբազան հայրը կը շնորհաւորէ անոնց նոր տարին եւ Ս Օննդեան տօնը, մաղթելով անոնց յաջող երթ եւ իրարու հանդէպ սէր եւ յարգանք:

Յաւարտ Պատարագի, աւելի քան վաթսուն հայորդիներ, ներառեալ հայկական կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչներ Սիտնիէն եւ Նոր Զելանտայէն, այցելեցին Առաջնորդարան, ուր հիւրընկալուեցան Սրբազան հօր, քահանայ հայրերուն եւ Թեմական Խորհուրդի անդամներուն կողմէ: Յաւուր պատշաճի եւ բարձրորակ հիւրասիրութեան արժանացան հիւրերը Առաջնորդարանի Տիկնանց Յանձնախումբին կողմէ, որուն ժրաջան անդամուհիները ամէն առիթի նեցուկ կը հանդիսանան Առաջնորդարանին:

Սրբազան հօր բարի գալուստի խօսքէն ետք խօսք առին կազմակերպութեանց համարեա բոլոր ներկայացուցիչները: Բարեմաղթանքներուն կողքին բոլորին պատգամն էր՝ ամրապնդել միասնաբար աշխատելու ոգին եւ ճիգ չխնայել Արցախի վերատիրացման համար տարուելիք աշխատանքներուն սատար հանդիսանալուն:

Ազգային-հոգեւոր այս հաւաքը ազգային միասնականութեան խանդավառութեան ստեղծման առիթ հանդիսացաւ:

Կիր., 7 Յունուար – Սուրբ Յարութիւն եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Պատարագին, Սրբազան հայրը հանդիսապէտեց Ընդհանուր Հոգեհանգիստին, որմէ ետք կատարուեցաւ այցելութիւն Մաքրուարի Փարքի գերեզմանատան հայկական բաժին, ուր քահանայ հայրերուն ընկերակցութեամբ ան մասնակցեցաւ հոգեհանգիստին՝ մեզմէ յաւէտ բաժնուած մեր սիրելիներուն հոգիներուն յիշատակին: Յիշատակն արդարոց օրհնութեամբ եղիցի:

Գ2., 9 Յունուար – Սրբազան հայրը նախագահեց Թեմական հերթական ժողովին: Ժողովը լսեց Սրբազան հօր մեկուկէսամսեայ գործունէութեան, ինչպէս նաեւ ժողովին առցանց միացած երեք ծուխերու քահանայ հայրերուն եւ ծխական խորհուրդներու ատենապետներուն զեկուցումները:

Ժողովը քննեց ապագայ ծրագիրներ, յարաբերական եւ ռազմավարական հարցեր արծարծելի Մայիսին գումարելի Թեմական Պատգամաւորական Ժողովին:

Ե2., 11 Յունուար - Առաջնորդ Սրբազան Հայրը, ընկերակցութեամբ Արժ Տէր Աւետիս քահանայ Համբարձումեանի, մասնակցեցաւ Ասորի Կաթողիկէ Քորեպիսկոպոս Միքայէլ Պերպարիի յուղարկաւորութեան եկեղեցւոյ արարողութեան, որ տեղի ունեցաւ St Peter Chanel, Berala. Ս. Պատարագը մատուցեց եւ թաղման կարգին նախագահեց Սիտնիի Կաթողիկէ Թեմի Առաջնորդ Անթընի Ֆիշըր Արքեպիսկոպոսը: Վախճանեալ Քորեպիսկոպոսը հիմնադիրն է Աւստրալիոյ Ասորի Կաթողիկէ եկեղեցիին:

Կիր., 16 Յունուար – Յաւարտ Սուրբ Պատարագին, Տէր Աւետիս Քահանան, ի դիմաց Թեմական եւ Ս. Յարութին Եկեղեցոյ Ծխական խորհուրդին, Եկեղեցականներուն եւ ներկայ հաւատացեալ ժողովուրդին, շնորհաւորեց Սրբազան հօր Ծննդեան տարեդարձը մաղթելով քաջատոյջ տարիներ եւ երկար ու բեղուն գործունէութիւն չայ եկեղեցոյ անդաստանին մէջ: Իսկ 18 Յունուարին, Բարեկեցութեան կեդրոնը եւ մեր մեծահասակ պապիկներն ու մամիկները նշեցին Սրբազան Հօր տարեդարձը: Տիկ Մարինա Չափրագեան հակիրճ խօսք առաւ եւ յանուն Կեդրոնին եւ ներկաներուն Սրբազան հօր մաղթեց առողջութիւն,

երկար կեանք եւ արդիւնալից աշխատանք Տիրոջ անդաստանին մէջ: Ապա մեր երեցները, իրենց երգերով, արտասանութիւններով եւ բարեմաղթանքներով պատուեցին Սրբազանը: Սրբազանը հատեց յատուկ կարկանդակը :

Դշ., 17 Յունուար – Իրենց որդիական սերն ու յարգանքը յայտնելու նպատակով, Ս Յարութին Եկեղեցոյ Ծխական Խորհուրդը ընթրիքի սեղանի մը շուրջ պատուեց Սրբազան հայրը իր տարեդարձին առիթով: Ճաշարանատէր Պրն Կարօ Սիմոնեան իր ներկայութեամբ իր յարգանքն ու սէրը յայտնեց Սրբազան հօր:

Գշ., 18 Յունուար– Սրբազան հայրը նախագահեց Բարեկեցութեան Խնամակալ Մարմնի ժողովին: Տնօրէնուհի Տիկին Զեփիւռ Սուրատեան տեղեկացուց որ պետութիւնը երկու տարուան համար նորոգած է դրամաշնորհի պայմանագիրը աւելցնելով նպաստին գումարը:

Շբ., 20 Յունուար - Առաջնորդը Նախագահեց Տիկին Մարի Շեօմէլեանի թաղման եկեղեցոյ կարգին եւ արտասանեց հանգուցեալին դամբանականը:

Կիր. 21 Յունուար – Սրբազանը հանդիսապէտեց Հոգեհանգստեան արարողութեան, աղօթք բարձրացուց ի մասնաւորի եկեղեցոյ ծառաներ Յակոբ Էլմասեանի եւ Քոյր Լիտիա Գալանտարեանի քաղասունքին առիթով: Ան նաեւ օրհնեց Յակոբ Էլմասեանի համար մատուցուած հոգեճաշը եւ մասնակցեցաւ Լիտիա Քրոջ յիշատակին տրուած հոգեճաշին, ընկերակցութեամբ Արժ Տէր Աւետիս Քահանայ հօր:

Դշ., 24 Յունուար - Սրբազան Հայրը պատարագեց Հայկական Ալեքսանտր Հանգստեան Տան մէջ: Խորանին սպասարկեցին Արժ Տէր Պարթեւ Աւագ Քահանայ Գարագաշեան եւ Տէր Աւետիս քահանայ Համբարձումեան: Բրշ. Պօղոս Սարկաւագ Քէլէշեան ընկերակցեցաւ երգեհոնով եւ կատարեց դպրաց դասի պարտականութիւնը: Սրբազան Հայրը իր պատգամին մէջ շնորհակալութիւն յայտնեց Հանգստեան Տան վարչութեան, որ այս առիթը ընձեռեց որ աւանդական դարձած տարուան առաջին Սուրբ Պատարագը մատուցուի եւ ներկայ աւագ սերունդը մասնակցի Պատարագի հոգեպարար արարողութեան, ստանայ Սուրբ Հաղորդութիւն: Սրբազան Հայրը իր աղօթքներուն մէջ յիշեց այս հաստատութեան հիմնադիր

անդամուհիները, որոնք տեսիլքը եւ կորովը ունեցած էին նման քայլ առնելու եւ յաջողութեամբ զայն պսակելու, հակառակ անոնց առջեւ ծառացած բազմաթիւ դժուարութիւններուն: Ս. Պատարագէն ետք Հանգստեան Տան վարչութիւնը հիւրասիրութեամբ պատուեց Սրբազան Հայրը, քահանայ հայրերը եւ բարեշնորհ Սարկաւագը:

Շբ., 27 Յունուար – Ս Սարգիսի տօնին առթիւ, Սուրբ Յարութին Եկեղեցոյ երիտասարդաց Միութիւնը (ACYA) նաւապտոյտ մը կազմակերպեց, որուն մասնակցեցան Սրբազան հայրը, Տէր Աւետիս քահանան եւ աւելի քան քառասուն երիտասարդներ: Ձեռնարկը կարելի եղաւ կազմակերպել նախաձեռնութեամբ եւ օժանդակութեամբ Տիկին Ռիթա եւ Պարոն Արման Լէփեճեանի:

Կիր., 28 Յունուար – Աւստրալիոյ Հայ Առաքելական բոլոր եկեղեցիներուն մէջ տօնուեցաւ Սուրբ Սարգիսի Տօնը: Սուրբ Յարութին առաջնորդանիստ եկեղեցոյ մէջ պատարագեց եւ քարոզեց հոգեւոր հովիւ Արժ Տէր Աւետիս Քահանայ Համբարձումեանը: Պատարագի աւարտին, Սրբազան հայրը հակիրճ բացատրութիւն տուաւ տօնին մասին ապա դէպի դաս հրաւիրեց բոլոր Սարգիս, Մարտիրոս եւ Սարգիսեան մականուն կրող հաւատացեալները եւ օրհնեց զանոնք: Որովհետեւ տօնը կը վերաբերի նաեւ երիտասարդութեան, Սրբազանը հրաւիրեց բոլոր երիտասարդները: Ուրախալի երեւոյթ էր որ մեծ թիւով երիտասարդներ եկեղեցի կը գտնուէին: Ապա Սրբազան հայրը, յանուն եկեղեցական դասին, թեմական եւ ծխական խորհուրդներուն եւ հաւատացեալ ժողովուրդին, շնորհաւորեց Արժանապատիւ Տէր Նորայր Աւագ Քահանայ Բաթանեանը իր քահանայական ձեռնադրութեան 39րդ տարեդարձին առիթով:

Օրհնութենէն ետք, Սրբազան հայրը թափօրով առաջնորդուեցաւ բակ, ուր ուխտաւորներ նուիրած էին խաղող: Սրբազան հայրը կատարեց խաղողօրհնէքի արարողութիւն, որմէ ետք հաւատացեալները իրենց հետ տարին օրհնուած խաղողի ողկոյզներ:

Սուրբ Սարգիսի տօնին առթիւ, Փարոսի խմբագրութիւնը կը շնորհաւորէ բոլոր Սարգիս եւ Մարտիրոս անուն կրող իր ընթերցողները, անոնց մաղթելով առողջ կեանք եւ արեւշատ օրեր: Նաեւ կը շնորհաւորէ Արժ Տէր Նորայր Աւագ Քահանայ Բաթանեան հօր ձեռնադրութեան 39-ամեակը, անոր մաղթելով առողջութիւն:

Լուրեր Ծուխերէն

ՄԵԼՊՈՒՐՆ Սուրբ Աստուածածին Եկեղեցի

Յունուար 1 – Մատուցուեցաւ Տարեմուտի Սուրբ Պատարագ, որուն աւարտին կատարուեցաւ նուորհնէք: Օրհնուած նուորհնէքը բաժանուեցան ներկաներուն:

Յունուար 5 – Սուրբ Ծննդեան

Ճրագալոյցի տօնին առիթով մատուցուեցաւ Սուրբ և Անմահ Պատարագ: Պատարագի աւարտին կատարուեցաւ տնօրհնէքի աղօթք Եկեղեցոյ կից սրահին մէջ: Ճրագալոյցի Պատարագի աւարտին, Եկեղեցոյ կից սրահին մէջ կատարուեցաւ խթումի խրախճանք Եկեղեցոյ տիկնանց միութեան կազմակերպութեամբ: Հանդիսութիւնը անցաւ լեցուն սրահով և տօնական խանդավառութեամբ:

Եկեղեցոյ կից սրահին մէջ: Ճրագալոյցի Պատարագի աւարտին, Եկեղեցոյ կից սրահին մէջ կատարուեցաւ խթումի խրախճանք Եկեղեցոյ տիկնանց միութեան կազմակերպութեամբ: Հանդիսութիւնը անցաւ լեցուն սրահով և տօնական խանդավառութեամբ:

Յունուար 6 – Մատուցուեցաւ Սուրբ Ծննդեան Պատարագ, որու աւարտին ներկաները մասնակցեցան Ջրօրհնէքի արարողութեան: Միւռոնահամ ջուրը բաժանուեցաւ ներկաներուն: Այս Տարի Եկեղեցոյ ջրօրհնաց խաչի կնքահայրութիւնը շնորհուեցաւ Թորոս Աշնալքեանին: 8 օրեր

Եկեղեցոյ Խաչը մնաց Աշնալքեաններու ընտանիքին մօտ: Յունուար 13-ին Տէր Խաչեր քահանայ Յարութիւնեան, Եկեղեցոյ վարչութեան, դպիրներու և սարկաւազներու ուղեկցութեամբ այցելեց Թորոս Աշնալքեանի տունը եւ տնօրհնէք կատարելէն ետք Ս. Խաչը վերադարձուեցաւ Եկեղեցի:

Յունուար 7 – Մատուցուեցաւ Սուրբ Ծննդեան Մեռելոցի Պատարագ, որու աւարտին, Տէր Խաչեր քահանան այցելեց հայկական գերեզմանատան 4 բաժիններ և կատարեց հոգեհանգստեան աղօթքներ:

Յունուար 28 – Սուրբ և Անմահ Պատարագի աւարտին կատարուեցաւ Եկեղեցական սպասներու օրհնութիւն: Գօգօ և Օսան Չորպաճեաններ Սուրբ Աստուածածին Եկեղեցոյ նուիրեցին Ջրօրհնէքի Խաչ և Քշոցներ: Յաջորդի, Սուրբ Սարգիս Զօրավարի տօնին առիթով կատարուեցաւ Երիտասարդներու Օրհնութիւն:

Տէր Խաչեր Քահանայ Յարութիւնեան

Ուէնթուրըթվիլ - ՄԻՏՆԻ Սուրբ Երրորդութիւն Եկեղեցի

Բշ., 1 Յունուար – Եկեղեցոյս հոգեւոր հովիւ Արժանապատիւ Տէր Միւռոն Քահանայ Աւետիսեան մատուցեց տարուան առաջին Պատարագը, որուն ընթացքին տեղի ունեցաւ Հայրապետական Մաղթանք:

Ուրբ., 5 Յունուար – Աստուածյայտնութեան ժամերգութիւն ապա ճրագալոյցի Պատարագ: Պատարգիչն էր Բարձրաշնորհ Տէր Հայկազուն Արքեպիսկոպոս Նաճարեան:

Սրբազանը օրհնեց եկեղեցւոյ չորս նոր «Կնքահայրեր» յանձինս Տիկ Անի Թահմիզեանի, Տիկին Շուշան Մկրտիչեանի, Տիար Կարօ եւ Տիկին Թալին Գոյումճեաններու: Սրբազանը զանոնք պարգևատրեց յատուկ գնահատագրերով:

Ան բարձր գնահատեց երիտասարդ Գոյումճեան ամուլը կնքահայրութիւն ստանձնելու համար եւ

քաջալերեց երիտասարդները հետեւելու անոնց օրինակին:

Յաւարտ Պատարագի, Պաթմանեան սրահին մէջ Սրբազան հայրը կատարեց տարուան առաջին տնօրհնէքը, օրհնելով ջուրը, աղը եւ հացը: Տեղի ունեցաւ ընթրիք, որուն համադամ ճաշերը պատրաստեցին Տիկնանց Յանձնախումբի ժիր տիկիները:

Շբ., 6 Յունուար – Քրիստոսի Ս. Ծննդեան եւ Յայտնութեան տօնը նշուեցաւ եկեղեցւոյ մէջ, նախ՝ ժամերգութեամբ ապա՝ Ծննդեան Պատարագով, զոր մատուցեց Արժանապատիւ Տէր Միւռն Քահանան:

Քարոզէն ետք տեղի ունեցաւ Ջրօրհնէքի արարողութիւն: Այս տարուան կնքահայրն էր Հրակ Պետրոսեան:

Կիր., 7 Յունուար – Ժամերգութիւն ժամը 10-ին, ապա Տէր Միւռն պատարագեց, որուն ընթացքին ան կատարեց Նուօրհնէք: Աւելի ուշ, Բուրբուտի գերեզմանատան հայկական յուշարձանին առջեւ, Տէր հայրը կատարեց ընդհանուր հոգեհանգիստ եւ գերեզմաններու օրհնութիւն:

Կիր 14 եւ 21 Յունուար – Տէր Միւռն պատարագեց եւ յաւուր պատշաճի քարոզեց:

Դշ., 24 Յունուար – Ս. Երրորդութիւն Եկեղեցին յիշատակեց տարուան Առաջին Պահքը՝ Սուրբ Սարգիսի Պահքը: Հաւատացեալները ներկայ եղան առաւօտեան ժամերգութեան եւ ստացան Ս. Հաղորդութիւն ձօնուած Տարուան Առաջին Պահքին, սովորութիւն մը, որ հաստատուած է Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի կողմէ եւ որ կը յիշատակուի միմիայն Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցւոյ կողմէ: Արարողութենէն ետք Տիկնանց Յանձնախումբը հաւատացեալներուն հրամցուց նախաճաշ:

Կիր., 28 Յունուար – Տէր Միւռն պատարագեց եւ քարոզեց: Երիտասարդներու Օրհնութեան Օրուան առիթով, Տէր Հայրը օրհնեց եկեղեցւոյ երիտասարդութիւնը եւ խնդրեց Տիրոջմէն որ

Ան զօրացնէ երիտասարդներուն հաւատքը եւ եկեղեցւոյ ծառայութեան ոգին:

Տեղի ունեցաւ նաեւ Խաղողօրհնէք:

Մարի Զլէր Թորոսեան

ԼՈՒՐԵՐ

ՄԱՅՐ ԱԹՈՒ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻՎՇՆԷՆ

ՍՈՒՐԲ ԾՆԴԵԱՆ և ԱՍՏՈՒԱԾՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆ ՏՕՆԻ ՃՐԱԳԱԼՈՅՑԻ ՊԱՏԱՐԱԳ ՍՈՒՐԲ ԳԱՅԱՆԷ ՎԱՆՔԻՆ ՄԷՋ

Յունուար 5-ին, հանդիսապետութեամբ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Երկրորդ Ծայրագոյն Պատրիարք և Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին, Սուրբ Գայանէի մէջ մատուցուեցաւ Ճրագալոյցի Պատարագ, որուն մասնակցեցան Մայր Աթոռի միաբանները, Արցախի նախագահ տիար Սամուէլ Շահրամանեանը, Արցախի Հանրապետութեան պետական այրեր և ուխտաւոր հայորդիներ:

Պատարագին էր Արցախի թեմի առաջնորդ և Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի Արցախի հոգևոր մշակութային ժառանգութեան հարցերով գրասենեակի տնօրէն Գերաշնորհ Տ. Վրթանէս եպիսկոպոս Աբրահամեանը:

Պատարագի սրբազան արարողութեան ընթացքին Վրթանէս Սրբազան իր քարոզին մէջ անդրադարձաւ Քրիստոսի Սուրբ Ծննդեան խորհուրդին ի մասնաւորի ընգծելով.

«Յիսուս Քրիստոսի հրաշափառ Ծնունդը ոչ այլ ինչ էր, եթէ ոչ վերստին հոշակումն աստուածային Եղիցի Լոյս հրամանի...: Հայ ժողովուրդը առաջիններից մէկն ընդառաջ գնաց աստուածային ճշմարիտ Լոյսին: Ուստի Քրիստոսի բերած հոգևոր նորոգումը մենք անուանեցինք լուսաւորութիւն, մեր ազգի առաքեալներին և պաշտօնական առաջին հայրապետին անուանեցինք լուսաւորիչներ, իսկ մեզ էլ սկսեցինք համարել Լուսոյ Որդիներ»:

Իր քարոզին մէջ Սրբազանը անդրադարձաւ նաև Արցախի կորուստին:

*«Տասնամեակներ շարունակ իր անկախութեան համար մաքառող Արցախը, պատմութեան մէջ առաջին անգամ ենթարկուեց ամբողջական հայաթափման: Աղբրեջանի կողմից յատուկ նպատակով իրագործուած իննամսեայ շրջափակման և մարդասիրական ճգնաժամի հետևանքով հիծուած մեր ժողովուրդը հերոսական դիմադրութիւն ցոյց տուեց նաև ռազմի դաշտում. ցաւօք ուժերն անհաւասար էին, իսկ Արցախը՝ մենակ»,-*նշեց պատարագիչ Սրբազանը՝ ցաւ ի սիրտ արձանագրելով, որ այս տարի տասնեակ հազարաւոր արցախցի հայորդիներ առաջին անգամ ամանորեայ և Սուրբ Ծննդեան տօները պիտի դիմաւորեն իրենց փայփայած օճախներէն հեռու:

Այս առնչութեամբ Վրթանէս Սրբազան պատգամեց հաւատացեալներուն սիրով ու ջերմութեամբ պարուրել Արցախի քոյրերն ու եղբայրները, որ անոնք նորէն սկսին հաւատալ իրենց լուսաւոր գալիքին, իսկ արցախցիները յորդորեց լեցուիլ աստուածային յոյսով և լաւատեսութեամբ, ապրիլ ու գործել Մայր Հայաստանի մէջ, որովհետև միայն այս ձևով կրնայ արթուն մնալ և իրագործուիլ վերադարձի յոյսը:

Սրբազան Հայրը, յանուն Արցախի հաւատաւոր ժողովուրդին, իր որդիական սէրն ու անկեղծ երախտագիտութիւնը յայտնեց Նորին Սրբութեան, ի հեճուկս բազմաթիւ դժուարութիւններու, անմնացորդ նուիրումով Արցախին և արցախահայութեան մշտապէս աջակցելուն համար:

Եզրակացնելով, Սրբազանը աղօթք բարձրացուց առ Աստուած հայոց երկրի և պետականութեան անսասանութեան, նահատակ քաջորդիներու հոգիներու խաղաղութեան, անյայտ կորած և գերեալ հայորդիներու շուտափոյթ վերադարձին, ինչպէս նաև այս պահուն սահմանին վրայ հսկող հայ զինուորներուն համար:

Սուրբ Պատարագի աւարտին, նախատօնակի ընթացքին, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը բարձրացաւ Սուրբ Խորան և վառեց Յիսուս Քրիստոսը խորհրդանշող մոմը, որուն կենսատու լոյսը բաշխուեցաւ հաւատացեալներուն:

Այնուհետև Մայր Աթոռի միաբանութիւնը հաւաքուեցաւ Վեհարանին մէջ, ուր, Վեհափառի նախագահութեամբ, կատարուեցաւ տարուան առաջին Տնօրինէքը:

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՍՈՒՐԲ ՊԱՏԱՐԱԳ ՍՈՒՐԲ ԾՆՆԴԵԱՆ ՏՕՒՆ ԱՌԻԹՈՎ

Յունուար 6-ին Վեհափառ Հայրապետը Ս. Ծննդեան Պատարագը մատուցեց Երևանի Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ մայր եկեղեցւոյ մէջ: Որպէս առընթերականներ սպասաւորեցին Մայր Աթոռի լուսարարապետ Գերաշնորհ Տ. Սուշեղ եպիսկոպոս Բաբայեան ու Երևանի Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ մայր եկեղեցւոյ հոգևոր տեսուչ Գերաշնորհ Տ. Անուշաւան եպիսկոպոս Ժամկոչեան:

Յաւարտ Պատարագի կատարուեցաւ Ջրօրինէք, կնքահայրութեամբ ծագումով շուշեցի, մոսկուայաբնակ բժիշկ, ակադեմիկոս Արամայիս Քամալովի:

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Բ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ՊԱՏԳԱՍԸ

«Հիմա լոյս էր ի Տէր. ընթացէք ինչպէս լուսոյ որդիներ. քանզի լուսոյ պտուղներն են բարութիւնը, արդարութիւնը և ճշմարտութիւնը» (Եփ. 5.8-9):

Միրելի հաւատաւոր ժողովուրդ, Այսօր, ազգս հայոց, թէև վշտակիր և հոգեխռով, սակայն հաւատքով աներեր, կամքով անկոտորում և յոյսով առլեցուն, խոնարհում է մանկացեալ Փրկչի առջև, որ բեթղեհեմեան այրից որպէս լոյս ու փրկութիւն ճառագեց ողջ աշխարհին: ... Փրկչի Ծնունդը հրաւեր է խաւարէն դէպի լոյս, դէպի Աստուած ընթանալու: ...Մեր ժողովուրդը 21-րդ դարում վերստին կրեց կորուստներ, ենթարկուեց նոր փորձութիւնների, որոնք, ցաւօք, անկարող եղանք յաղթահարելու աշխարհաքաղաքական բարդ իրադարձութիւնների, ինչպէս նաև առաքելապատուէր բարութեան, արդարութեան ու ճշմարտութեան ճանապարհից խոտորուելու պատճառով: Բարութիւնը մեզանում աղճատուեց չարութեան ու նենգութեան որովմներով, արդարութիւնն այլափոխուեց կողմնակալութեան ու հաշուեյարդարի դրսևորումներով, ճշմարտութիւնը խեղուեց ու խաթարուեց ստով ու չարահնար գործողութիւններով: Նման արատները նաև պատճառ դարձան մեր ազգի մասնատման, ուժերի ջլատման ու պարտութիւնների, նաև կորուստների մեր սրբութիւնների և արժանապատուութեան: Այսպէս, Արցախը միայնակ մնաց իրեն պատած արհաւիրքների օրերին:

Արցախցի հայորդիք եղան հալածական հայրենի բնօրրանից, աստանդական և անօթևան: Բայց Տերը, Ով Իր Ծննդեամբ փրկութիւն ու լոյս բերեց խաւարի մէջ, ցոյց է տալիս, որ Աստուծոյ հետ՝ ամէն նեղութիւն վերափոխուում է յաղթութեան, ամէն տառապանք՝ աստուածային հատուցման, ամէն դժուարութիւն՝ ուժի և զօրութեան, և անգամ մահը՝ յաւիտենութեան: Այս գիտակցութեամբ ու յանձնառութեամբ մեկտեղենք մեր ջանքերը փորձութիւնները յաղթահարելու համար և աւետարանչի խօսքերի ճշմարտութիւնը ցոլացնենք մեր կեանքում. «Եւ լոյսը խաւարի մէջ լուսաւորում է, և խաւարը նրան չնուաճեց» (Յովհ. 1.5):

Միրելի բարեպաշտ զաւակներ ի հայրենիս և ի սփիւռս, Հայրապետիս պատգամն է, որ մեր սրտերը չդարձնենք յուսահատութեան, տրտմութեան մութ ու ցուրտ անձաւներ, այլ Քրիստոսի ներկայութեամբ լուսաւորուած մտւրներ, որտեղ մանուկ Յիսուսին աստուածահաճոյ գործեր ընծայելու մղումն ու ձգտումն են թագաւորում: Արդ, ապաւինենք մարդեղացեալ Տիրոջը, ամուր մնանք հաւատքի մէջ, ամենուր լինենք բարու, սիրո և ճշմարտի առաջամարտիկներ՝ յանուն արդար ու լուսաւոր մեր կեանքի: Նախանձախնդիր լինենք հայրենի

պետութեան հօրացմանը և համախմբուենք միասին՝ մեր ողջ ներուժով կասեցնելու համար Աղբբեջանի ծաւալապաշտական նկրտումներն ու ռոնձգութիւնները: Վերացնենք արհեստականօրէն մեր մէջ ստեղծուած անջրպետները, ապրենք միմեանց հանդէպ սիրով, որ երկնային օրհնութեամբ պայծառանան հայրենական ու ազգային մեր անդաստանները, ինչպէս Աւետարանում է ասուում. «Խաւարի մէջ նստած ժողովուրդը մեծ լոյս տեսաւ. և լոյս ծագեց նրանց վրայ, որ նստում էին մահուան երկրի և ստուերների մէջ» (Մատթ. 4.16):

Սուրբ Ծննդեան և Աստուածայայտնութեան յուսաբեր խորհրդով քաջալեր՝ Հայրապետական Մեր յորդորն ենք բերում Արցախից տեղահանուած Մեր զաւակներին: Միրելիներ, դուք անօրինակ հերոսական և անընկճելի ոգով ամենայն արժանապատուութեամբ և անտրտունջ յաղթահարել և յաղթահարում էք ձեզ պատուհասած նեղութիւնները: Մեզ համար երբեք անցեալ չի դառնալու Արցախը, որը մենք շարունակելու ենք փայփայել մեր սրտում ու հոգում՝ ամենայն ջանք ի գործ դնելով արցախահայութեան իրաւունքների պաշտպանութեան համար: Մնացեք լի յոյսով՝ Աստուած ձեզ բարիքներ և օրհնութիւններ պիտի պարգևի ձեր կրած զրկանքների փոխարէն: Ձեր դժուարութիւններում դուք միայնակ չէք: Ձեզ

հետ են ի հայրենիս և ի սփիւռս հաւատաւոր ձեր եղբայրներն ու քոյրերը, ովքեր պիտի շարունակեն բոլոր հնարաւոր միջոցներով սատար ու օգնական լինել ձեզ: Միասին մենք դուրս պիտի գանք առկայ ծանր իրավիճակից և կառուցենք խաղաղ, բարօր ու ապահով ապագան մեր ժողովրդի ու հայրենիքի: Հաւատում ենք մեր նոր կեանքի արշալոյսին, քանզի խաւարը չի կարող արգելք լինել արևածագին: Առաւօտուայ լոյսի հետ, Սուրբ Ներսէս Շնորհալի Հայրապետի հայցի համաձայն, մեր հոգիներում պիտի պայծառանայ Աստուծոյ իմանալի լոյսը, և ինչպէս Տէրն է ասում մարգարէի շուրթերով՝ «Արագ պիտի մօտենայ Իմ արդարութիւնը, և Իմ փրկութիւնը պիտի ելնի ինչպէս լոյս» (Եսայի 51.5):

Այս յուսառատութեամբ ու հաւատով, Սուրբ Ծննդեան անտիսով եղբայրական Մեր ողջոյնն ենք բերում մեր Սուրբ Եկեղեցու Նուիրապետական Աթոռների գահակալներին՝ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսին, Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարք Ամենապատիւ Տ. Նուրհան արքեպիսկոպոս Սանուկեանին, Կոստանդնուպոլսի Հայոց Պատրիարք Ամենապատիւ Տ. Սահակ արքեպիսկոպոս Մաշալեանին, քոյր Եկեղեցիների հոգևոր Պետերին՝ հայցելով Փրկչի օրհնութիւնն ու զօրակցութիւնը և գահակալութեան արևշատ ու արդիւնալի տարիներ: Հայրապետական Մեր սերն ու բարեաց մաղթանքներն ենք յղում մեր Սուրբ Եկեղեցու հոգևոր դասին և համայն հաւատաւոր Մեր ժողովրդին:

Սուրբ Ծննդեան շնորհաբեր այս օրը Մեր աղօթքն ենք վերառաքում առ Փրկիչ մեր Տէրը: Ով մանկացեալ Յիսուս Քրիստոս, Որդի Աստծոյ, մեր փրկութեան համար մարմնացար և աշխարհ եկար ու մարդկութեան հանդէպ անսահման սիրովդ երկնառաք շնորհների լոյսը ծագեցրիր բոլոր Քեզ հաւատացողների հոգիներում: Խաղաղութիւն ու բարօրութիւն պարգևիր աշխարհին ու մեր հայրենիքին: Ազատիր մեզ ամենայն չարից ու չարիքից, մխիթարութիւն շնորհիր պատերազմի արհաւիրքներից ու ծանր կորուստներից խոովայոյզ ու վշտակիր մեր սրտերին: Ներիր և թողութիւն շնորհիր մեզ, որպէսզի մեղքերն ու անկումները

չփակեն մեր առջև ճանապարհը մեր տեսիլքների իրագործման և ակունքները Քո անբաւ բարիքների և անսպառ ողորմութեան: Սուրբ Աջիդ խնամքի ներքոյ պահպանիր հայրենիքի սահմանները հսկող մեր քաջարի զինուորներին: Շուտափոյթ վերադարձ պարգևիր պատանդ պահուող գերեալ հայորդիներին, այլև անյայտ կորած մեր զաւակներին: Երկնային երանական հանգստութեան և լուսեղէն օթևանների արժանացրու պատերազմում զոհուած մեր հերոս նահատակներին: Թող համայն հայութեան մէջ, ինչպէս Սուրբ Ծննդեան մտւրում, շողարձակի Քո լուսաւոր ներկայութիւնը, որպէսզի Քեզանով զօրացեալ դիմակայենք բոլոր փորձութիւններին և ընթանանք դէպի յաղթական գալիքը մեր ժողովրդի՝ փառաւորելով Քեզ Հօր և Սուրբ Հոգու հետ այժմ և միշտ և յաւիտեանս. ամէն:

**Քրիստոս ծնաւ եւ յայտնեցաւ,
Ձեզ եւ մեզ մեծ անտիս**

ՅՈՒՂԱՐԿԱԻՈՐՈՒԹԻՒՆ ԳԵՐԱՇՆՈՐՀ ՏԷՐ ԱՐԻՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՇԻՐՎԱՆԵԱՆԻ

Յունուար 3-ին, ի Տէր ննջեց Մայր Աթոռի երիցագոյն հոգեւորականներէն Գերաշնորհ Տ. Արիս արքեպիսկոպոս Շիրվանեան: Սրբազան հօր յուղարկաւորութեան արարողութիւնը տեղի ունեցաւ Յունուար 7-ին. վերջին հրաժեշտի համար հանգուցեալ Սրբազանին աճիւնը դրուեցաւ Սուրբ Գայանէ վանքին մէջ, ուր Վեհափառի հանդիսապետութեամբ կատարուեցաւ եկեղեցւոյ կարգը: Աւարտին, Վեհափառ Հայրապետը իր ցաւակցական խօսքը ուղղեց Մայր Աթոռի միաբանութեան, հանգուցեալ Սրբազանին հարազատներուն և ներկայ ժողովուրդին:

Յունուար 8-ին, յընթացս Պատարագի, ձեռամբ Մայր Աթոռի լուսարարապետ Գերաշնորհ Տ. Մուշեղ եպիսկոպոս Բարայեանի, կատարուեցաւ վերջին օժման կարգը:

Այնուհետև, թափօրով, Սրբազան հօր մարմինը տարուեցաւ Մայր Աթոռի միաբանական գերեզմանատուն, ուր Եկեղեցական հայեցակարգային բաժնի տնօրէն Գերաշնորհ Տ. Վազգէն արքեպիսկոպոս Միրզախանեանի նախագահութեամբ կատարուեցաւ հանգուցեալ Սրբազան Հօր թաղման կարգը:

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 13-ԻՆ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՐ ՄԵԿՆԵՑԱԻ ԱՄՆ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՈՒ ՄԵԾ ԲՐԻՏԱՆԻԱՅԻ և ԻՐԼԱՆՏԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԵՐ

Նորին Սրբութիւնը հանդիպումներ ունեցաւ թեմական կառոյցներու և Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի բարերարներու հետ՝ քննարկելու Մայր Աթոռի կողմէ իրականացուող ծրագիրները:

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 22-26 ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՑԱԻ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՈՒՂՂԱՓԱՌ և ԿԱԹՈՒԿ ՄԻՋ-ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԵՐԿԽՕՍՍՈՒԹԵԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻ ՆԻՍՏԸ

Հռոմի մէջ գումարուած այս ժողովը Արևելեան Ուղղափառ և Կաթոլիկ եկեղեցիներու պաշտօնական երկխօսութեան Միջազգային Միացեալ Աստուածաբանական Յանձնախումբի 18-րդ լիագումար նիստն է, նուիրուած երկխօսութեան 20-ամեայ յոբելեանին:

Յանձնախումբի լիագումար նիստին և յոբելեանական արարողութիւններուն Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնէն իրենց մասնակցութիւնը բերին յանձնախումբի անդամներ, Արևմտեան Եւրոպայի Հայրապետական պատուիրակ և Վատիկանի մէջ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի պաշտօնական ներկայացուցիչ Գերաշնորհ Տ. Խաժակ արքեպիսկոպոս Պարսամեան և Մայր Աթոռի Միջ-եկեղեցական յարաբերութեանց բաժնի տնօրէն ու Գեորգեան հոգևոր ճեմարանի տեսուչ Հոգեշնորհ Տ. Շահէ ծայրագոյն վարդապետ Անանեան:

ԱՐՅԱԽԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Յունուար 24-ին Եւրոպական Խորհրդարանին մէջ, Պրիւքսել, տեղի ունեցաւ *«Պահպանելով Լեռնային Ղարաբաղի մշակութային և հոգևոր ժառանգութիւնը»* խորագրով խորհրդածողովը, կազմակերպուած Եւրոխորհրդարանի նախաձեռնութեամբ:

Բացման խօսքը կատարեցին Պելճիքայի ՀՀ արտակարգ և լիազոր դեսպան, Եւրոմիութեան մէջ Հայաստանի ներկայացուցչութեան ղեկավար Տիգրան Բալայեանը և Եւրոխորհրդարանի պատգամաւոր Միրիամ Լեքսմանը:

Ատրպեյճանի կողմէն Հայոց սրբավայրերու թիրախաւորման, պատմամշակութային արժէքներու ոչնչացման քաղաքականութեան և այդ ուղղութեամբ միջազգային հանրութեան կողմէ ձեռնարկուելիք քայլերու հրատապութեան մասին զեկուցեց Մայր Աթոռի Քարոզչական կեդրոնի տնօրէն և Արցախի հոգևոր-մշակութային ժառանգութեան հարցերով զրասենեակի բաժնի վարիչ Հոգեշնորհ Տ. Գարեգին վարդապետ Համբարձումեանը:

Հայր Սուրբը կոչ ըրաւ պաշտպանել Լեռնային Ղարաբաղի մշակութային և կրօնական ժառանգութիւնը, յարգել կրօնի, հաւատքի ազատութիւնը, որը ամրագրուած է միջազգային պայմանագրերով, ինչպէս նաև հնարաւորութիւն տալ ԵՈՒՆԵՍԿՕ-ի անկախ գնահատում կատարողներուն այցելելու տարածաշրջան և փաստագրելու մշակութային յուշարձաններու կարգավիճակը:

Խորհրդածողովին զեկույցներով հանդէս եկան նաև Եւրոպա Նոստրա մշակութային ժառանգութեան պահպանութեան միջազգային հասարակական կազմակերպութեան գլխաւոր քարտուղար Սնէսկա Քուաեդովիեզ-Միխայլովիչը, «Բնօրրան» պատմամշակութային հասարակական կազմակերպութեան Արցախի մշակութային ժառանգութեան փորձագետ Արմինէ Տիգրանեանը և Լյովենի համալսարանի Փրոֆէսոր Փիեռ տ'Արժանը:

**Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Բ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ՈՒՂԵՐԶԸ
ԲԱՆԱԿԻ ՕՐՈՒԱՆ ԱՌԻԹՈՎ**

Բանակի նուիրական օրուայ առիթով Հայրապետական Մեր օրհնութիւնն ենք բերում Հայոց բանակի հրամանատարներին ու զինուորներին և համայն մեր ժողովրդին:

Արցախեան շարժման օրերից կամաւորական ջոկատների և զինապարտների միաւորումով կազմաւորեց հայոց կանոնաւոր բանակը, որն աւելի քան երեք տասնամեակ, Արցախեան պատերազմների և Հայաստանի սահմանների Ադրբեջանի սանձազերծած ռազմական գործողութիւնների ընթացքում մարտնչեց անօրինակ սխրանքներով: Բազում քաջորդիներ անմահացան՝ ընդունելով յանուն հայրենիքի նահատակութեան պատկը:

Միրելիներ, մեր տարածաշրջանում տիրող բարդ իրադրութեան մէջ առաջնային է Հայոց բանակի համակողմանի հզօրացումը: Մեզ պատած աղիտալի ողբերգութիւնների, Արցախի բռնազավթման յանդիման՝ բոլորիս ջանքերով ըստ ամենայնի պիտի սատարենք մեր բանակին, քանզի Հայոց բանակը երաշխաւորն է մեր ժողովրդի խաղաղ ու արժանապատիւ կեանքի, ապահով գալիքի ու հայոց անկախ պետականութեան: Գոհութեամբ ենք հաստատում, որ մեր հոգևոր սպասաւորները հովուական խնամքի համար եղել են և լինելու են Հայոց բանակի սպաների ու զինուորների կողքին, որպէսզի զօրացնեն ոգին մեր քաջարի մարտիկների և ամուր պահեն նրանց հաւատքն ու յոյսն առ Աստուած:

Այսօր մենք մտահոգ ենք աշխարհում առկայ լարուած ու պատերազմական իրավիճակի, մասնաւորապէս մեր հայրենիքի շուրջ ծաւալուող իրադարձութիւնների, մեր պետութեան նկատմամբ դրսևորուող նուաճողական նկրտումների պատճառով: Հաւատն ունենք, որ Աստծոյ օգնութեամբ, ուժեղ բանակով և համազգային միաբանութեամբ կարող կը լինենք դիմակայել մարտահրաւերներին և հաստատել մեր պետութեան և աշխարհասփիւռ մեր ժողովրդի լուսաւոր գալիքը:

Եռաբլուրում, հայրենիքի սրբազան հողում ամփոփուած մեր նահատակների քաջարի սխրանքը և լոյս յիշատակը թող մեզ համար դառնան սրբազան աւանդ՝ աննուազ պահելու հայրենեաց սէրը և նուիրումը, մեր ցան ու վիշտը դարձնելու ուժ ու վճռականութիւն յանուն մեր հայրենեաց շէնացման ու բարգաւաճման:

Բանակի այս նուիրական օրը աղօթում ենք յանուն հայրենիքի գոհուած հերոս հայորդիների հոգիների հանգստութեան համար և հայցում շուտափոյթ վերադարձ գերեալ հայորդիներին ու անյայտ կորածներին: Թող Տէրը խաղաղ ու անվտանգ ծառայութիւն շնորհի մեր զինուորներին ու սպաներին և Իր խնամքի ներքոյ օրհնի ու պահպանի հայրենի մեր երկիրը և աշխարհասփիւռ համայն մեր ժողովրդին այսօր և միշտ. ամէն:

**ՄԱՅՐ ԱԹՈՌԻ ՄԻԱԲԱՆՆԵՐԸ ԱՅՑԵԼԵՑԻՆ
«ԵՌԱԲԼՈՒՐ»**

Յունուար 28-ին, Հայոց բանակի օրուան առիթով, Վեհափառ հօր օրհնութեամբ, Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի միաբանները այցելեցին «Եռաբլուր» զինուորական պանթէոն՝ յարգանքի տուրք մատուցելու յանուն հայրենիքի պաշտպանութեան նահատակուած հայորդիներու յիշատակին և աղօթք բարձրացնելու անոնց հոգիներու հանգստութեան համար:

ԲԱՆԱԿԻ ՕՐՈՒԱՆ ԱՌԻԹՈՎ ՍՈՒՐԲ ՊԱՏԱՐԱԳ և ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՂԹԱՆՔ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱՏՆԻ ՄԷՋ

Հունուար 28-ին, Սուրբ Գայանե վանքին մեջ բանակի օրուան առիթով մատուցուեցաւ Սուրբ Պատարագ: Պատարագիչն էր ՀՀ ԶՈՒ հոգևոր առաջնորդ Հոգեշնորհ Տ. Մովսէս վարդապետ Սարգսեան:

Իր քարոզին մեջ Հայր Սուրբը, անդրադառնալով խաղաղութեան խորհուրդին, նշեց. *«Սուրբ Գիրքը մեզ սովորեցնում է, որ Աստուած խաղաղութիւն է կամենում, սակայն Աստծուն հաւատացող մարդիկ են, որ պիտի խաղաղութիւն հաստատեն՝ անհրաժեշտութեան դէպքում նաև պայքարելով»:*

Ըստ Հայր Մովսէսի՝ Սուրբ Եկեղեցին փաստած է, որ յանուն խաղաղութեան միշտ պետք է պատրաստ ըլլալ պատերազմի ու պատերազմ պետք է մղել ճիշդ այդ խաղաղութիւնը վերահաստատելու և արդարութիւնը վերականգնելու համար, որովհետև Աստուծոյ և բարեկամի նկատմամբ սերը կը ստիպէ քրիստոնէաներուն արդարացի խաղաղութիւն փնտռել, իսկ այդ խաղաղութեան հասնելու համար ամենակարևոր պայմանը բանակն է:

«Միրելիներ, յանուն խաղաղութեան ու անվտանգութեան բազմաթիւ պատերազմներ մղած ու այսօր էլ պատերազմի սպառնալիքներին դիմակայելու պատրաստ Հայոց բանակը սոսնում է կազմաւորման 32-րդ տարեդարձը, և բանա կն է շարունակում մնալ այն միակ ուժը, որը կարող է խաղաղութիւն հաստատել ու ապահովել պետութեան անդորրը: Մեր երկրի համար Աստծոյ պատգամած խաղաղութիւնը հաստատողն ու պարտադրողը ՀՀ Զինուած ուժերն են, իսկ երանելի խաղաղարարներն այդ նոյն զինուած ուժերի հաւատացեալ սպաներն ու զինուորները: Տէր Յիսուս Իր կեանքը տուեց որպէս խաղաղարար և սա այն զինն է, որ շատերը վճարեցին մեր երկրում խաղաղութիւն հաստատելու համար», - ընդգծեց Մովսէս վարդապետը՝ մաղթելով, որ Քրիստոսի սերը, շնորհներն ու զորակցութիւնը միշտ կ'ըլլան Հայոց բանակին հետ և իւրաքանչիւր զինձառայողի պարգևեն ամեն վայրկեան խաղաղութիւնը պարտադրելու կամք ու վճռականութիւն:

Պատարագի աւարտին, Դիւանապետ Գերաշնորհ Տ. Արշակ արքեպիսկոպոս Խաչատրեան կատարեց Հանրապետական մաղթանք:

ՀԱՆՐԱՊԵՏ ՔԵՆՆՈՐԱՆՈՐԻ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻՆ ՀԵՏ

Յունուար 28-ին Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Երկրորդ Ծայրագոյն Պատրիարք և Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը Մեծ Բրիտանիոյ և Իրլանտայի Հայոց թեմ կատարած հայրապետական այցի ընթացքին հանդիպում ունեցաւ Անկլիքան Եկեղեցւոյ առաջնորդ, Քենթըրպըրիի արքեպիսկոպոս Նորին Սրբազնութիւն Ճասթին Ուելչիի հետ:

Հանդիպման անդրադարձ կատարուեցաւ Արցախէն բռնի տեղահանուած հայորդիներու առջև ծառայած խնդիրներուն, զերիներու վերադարձին, Արցախի հայկական հոգևոր և մշակութային ժառանգութեան պահպանման հարցերուն և տարածաշրջանին մեջ տիրող իրավիճակին:

DIOCESAN NEWS

Sunday, 1 January - Our Church has the beautiful custom of starting the year with prayer and giving glory to God. Pomegranate blessing also takes place today.

His Eminence Archbishop Haigazoun Najarian, the Primate, celebrated the Episcopal Liturgy in the Holy Resurrection Mother Church, attended by the Reverend Fathers, the deacons, and the Loosavorich Choir under the direction of Deacon Vartan Elmasian.

After His Eminence's homily, the Pontifical Prayer (Hayrabadagan Maghtank) took place, a custom that is performed in all churches, followed by the blessing of the pomegranate ceremony.

The theme of the sermon was **"Glory to You, God, glory to You, glory to You for everything"**.

His Eminence expressed his gratitude to the faithful congregation, who were present in the church in large numbers to give glory to the Almighty and to thank Him for all that He granted during the past year.

Referring to the uniqueness of the human being, the Archbishop pointed out that man is the masterpiece of God's creations and the life given to man is a Divine Gift, for which we should also give glory to Him.

Touching upon man's *raison d'être*, the Archbishop clarified that man did not come into the world to live or to ensure continuity only, but to become a **PARTICIPANT** in life, because God has chosen him as his **PARTNER**, the **SALT** of life.

The Archbishop also explained the meaning of the blessing of pomegranates. In Armenia, the pomegranate is a sanctified fruit like grapes and apricots. In Christianity, the pomegranate symbolises the diversity of God's Grace. Just as the seeds of the pomegranate are separated by thin membranes, yet held tightly together, in the same way the Christian Church holds all Christians around the world together in Christ's love; though they are separate, they are not divided.

At the end of the Liturgy, the blessed

pomegranates were distributed to the faithful.

Friday 5 January - According to the perceived tradition, on Jrakalouyts evening His Eminence celebrates holy mass in the Holy Trinity Church. This year too, that custom was respected. For details, see Parish News, Holy Trinity Church section.

**armenia
media**

the program, the members of ARS who throughout the night had gone from house to house within the Willoughby region to announce the birth of Jesus, returned to the radio station. Accompanied by Father Miuron and members of AYP, they announced the miraculous birth of Christ to the listeners by singing the hymn "Khorhourt Medz yev Skancheli". We publish the message of His Eminence below:

"Dear members of the Australian Armenian Community, First, allow me to congratulate the members of staff of Armenia Media for their tireless and continuous work throughout the year, to convey news to all of us and to keep us informed about the situation of our nation.

Beloved brothers and sisters, at the end of the year, individually or collectively, we evaluate the past year. As a nation, we had a very difficult year and some things happened that we were not prepared for. We were not ready for the complete depopulation of Artsakh...

Our elders would say that there is always pain and distress in the eyes of Armenian children. That distress was caused by the massacres and the Genocide. The distress was caused by the loss of the Western Armenia and Cilicia. Alas, a century later, the citizens of Artsakh would also be forcibly thrown out of their homeland, to put a new form of distress in the eyes of its young children...

Let's go back a hundred years and recall how our ancestors were able to stand up after losing the entire Western Armenia. What indomitable spirit, what unyielding, unbreakable will was needed to overcome the loss and the defeat, knowing full well that our nation would not accept defeat. They educated us and generations to become claimants of our rights. Now all of us, including our brothers and sisters from Artsakh, better understand the sorrow that our ancestors, who were subjected to genocide, experienced when they lost Western Armenia and Cilicia.

Yes, today we are sad, we welcome the new year with broken hearts, but we will not lose ourselves and we will never lay down our weapons, following the example set by our ancestors. We will add the case of Artsakh to the cases of Western Armenia and Cilicia. We must fight and struggle. If, until today, we were trying to support Artsakh mentally, spiritually, and materially, now we will also give Artsakh political support and we will increase the other means of support a hundredfold. However, the people of Artsakh must stand up on their feet first. It must endure. It's a struggle for survival and existence. We should all give hope to our Artsakh brothers and sisters, that they will be able to face today's difficulties on their native land and we stand by them. Borders change, dear ones, they would not remain the same, but the important thing is that hope does not die. Our hope and the hope of the people of Artsakh WILL NOT DIE.

Friday 5 January - On Christmas Eve (Khtman Kisher), the Armenia Voice radio station broadcast a special program to celebrate the birth of Jesus Christ, from 7 pm to midnight. The program was also livestreamed via Facebook. At the request of the management of Voice of Armenia, His Eminence delivered his Christmas message with a pre-recorded video. The representatives of the three Armenian political parties and various unions also gave their messages. Towards the end of

It is not easy to lose one's homeland, sacred spiritual and cultural heritage. It is not easy to lose those mountains, on which our ancestors created for centuries and our heroes shed their blood for more than 30 years and, like our ancestors, sanctified every inch of soil, stone and rock.

Today we are sad, but we should not be desperate, dejected, or depressed. We believe in resurrection; we believe in life and the ideology of life.

Therefore, it is my sincere wish that we wipe our tears, put our sorrows aside and roll up our sleeves and get to work. I am aware that various organisations, each within their capabilities, are trying to reach Artsakh. Let's get on with it. And in the conditions of the diaspora, here in Australia, our great struggle is the struggle for our survival. The struggle for existence begins at home, it begins at school, it begins at the church and the club; wherever Armenians exist, the struggle for survival will be waged and continued. Only with our presence we can support the homeland, Artsakh and where Armenians need us.

It's the new year. It's Christmas. Celebrating the birth of the Lord, we equip ourselves with faith in the victory of light.

Beloveds, I am begging you all to unite around the MAIN GOALS, let's become a fist and not fight against each other. Let's keep in mind that the worst Armenian is more precious than the best enemy. We may have different ideas, different ways to serve the same idea, but that is not a reason to be hostile to each other, to think about destroying each other. The enemy wants us to do exactly that, he wants to see us divided. Therefore, let's stay away from all those divisive phenomena, be united, love each other, listen to each other, express our ideas to each other and respect each other's ideas, and by supplementing and completing these ideas, let's unite around common ideas and work together to achieve our goals.

On the occasions of New Year and Christmas, I wish you health, strength, courage, and will to continue our existential struggle, to be able to support our homeland, Artsakh and wherever there is a need. May God be with you today, tomorrow, and forever. With faith in future victory, let's announce the birth of our Savior together: **Christ was born and appeared, joy to us all.**

Saturday 6 January - A huge crowd had gathered in the Church of the Holy Resurrection, where His Eminence would celebrate Christmas Mass, give his sermon, and announce the good news of Christ's birth. In his meaningful sermon, the Archbishop asked the question why the angels would make loud noise for a child who

would be born not in a palace, but in a manger of a barn. And why in the manger...? Because the King of Kings, whose birth the prophets predicted centuries ago, was born. And why the King, who was the representative of God and the supreme religious leader, was unaware of this? Because he was only occupied with his throne. Born under modest conditions, the King of Kings was the fulfilment of all prophecies that would free humanity and show the way to God.

"The Nativity of Christ is a spiritual celebration that refreshes and strengthens the soul. And the hymns sung on that occasion make us feel that our souls soar towards God. Our souls soar to our churches, whose tabernacles and domes have been destroyed, to tell them that we are with them and with the banner of the Prince of Peace in our hands, we believe that God's justice will be established unconditionally", the Archbishop reflected.

This being the principle, the Archbishop said that the loss of Artsakh is a temporary loss. Artsakh will remain in our memory even if not a single Armenian remains there. Our ancestors, our saints and martyrs who sanctified that land live there, "and such a holy land cannot be erased from our collective memory and soul. We belong to Artsakh spiritually and we will bring it back", confirmed His Eminence.

His Eminence wished that the Armenian people soon wipe their tears and stand up as proud Christians in this stormy and uncertain world. "We believe that the light will win, we have walked with it, and we will continue to walk with it. I wish you bravery and courage to renew your faith and covenant, and as children of the Church we will stand up and together we will be useful to our Armenian brothers and sisters, wherever they need us. I wish that we become one fist bound with Christian love, for which we ask God for courage", concluded the Archbishop.

The Water blessing took place, with the Godfather of the Cross *Gnkahayr* being Mr. George Shahinian.

At the end, the procession proceeded to Edgarian hall, where the Archbishop performed the first *Home-blessing (Dnorhnek)* of the year. The congregation tasted the blessed bread, salt, and water.

It is a sweet custom to receive believers and especially representatives of Armenian organisations in the Arachnortaran after the Nativity Liturgy, during which His Eminence congratulates them on the New Year and Christmas, wishing them a successful journey and love and respect for each other.

More than sixty Armenians, including representatives of Armenian organisations from Sydney and New Zealand, visited the Arachnortaran, where they were greeted by His Eminence, priests, and members of the Diocesan Council. The loyal members of the Ladies Guild welcomed the guests with an excellent reception.

After the welcoming speech of His Eminence, all the representatives of the organisations spoke. Along with expressing well wishes, they each vowed to strengthen the spirit of working together and spare no effort to support the work for the repossession of Artsakh.

This spiritual gathering also had the result of creating enthusiasm for national unity.

Sunday 7 January - At the end of the Liturgy, His Eminence presided over the General Requiem, after which a visit was made to the Armenian section of the Macquarie Park cemetery, where in the company of priests he participated in the requiem in memory of the souls of our loved ones who are forever separated from us. May their memory be blessed forever.

Tuesday 9 January - His Eminence presided over the regular Diocesan Council's meeting. The congregation listened to the report of His Eminence's one-and-a-half-month activity, as well as the reports of the parish priests of the three churches and the chairmen of the Parish Councils who joined the meeting online.

The plans of the Diocesan Council as well as strategic issues to be discussed at the Diocesan General Assembly (May 2024) were on the agenda.

Thursday 11 January – Accompanied by Father Avetis Hambardzumyan, His Eminence participated in the funeral ceremony of Assyrian Catholic Chorbishop Michael Berbari, which took place at St Peter Chanel Catholic Church, Berala. His Grace Archbishop Anthony Fisher, Catholic Archbishop of Sydney, performed the service and presided over the funeral ceremony. The late Archbishop is the founder of the Assyrian Catholic Church of Australia.

Sunday 14 January - At the end of the Holy Liturgy, Father Avetis, on behalf of the Diocesan and Holy Resurrection Church Parish Councils, the members of the Church and the present faithful congratulated His Eminence on his birthday, wishing him healthy years and long and fruitful activity in service of the Almighty. And on January 18, the Armenian Community Welfare Centre and our elderly celebrated the birthday of the Archbishop. Mrs. Marina Tchaprastian on behalf of the management of the Centre and those present made a brief speech and wished His Eminence long life and fruitful work in the Lord's kingdom. Then our elders honoured His Eminence with their songs, recitations, and good wishes. The Archbishop cut the special cake.

Tuesday 16 January – His Eminence Archbishop Najarian presided over the meeting of the Committee. Manager Mrs. Zepur Mouradian informed that the state has renewed the grant agreement for two years by increasing the amount of the allowance.

Wednesday 17 January - To express their filial love and respect, the Parish Council of Holy Resurrection Church honoured His Eminence at a dinner on the occasion of his anniversary. Restaurant owner Mr. Garo Simonian was present, he expressed his respect and love to His Eminence.

Saturday 20 January - The Primate presided over the funeral service of Mrs. Mary Shohmelian and recited the eulogy for the deceased.

Sunday 21 January – The Archbishop presided over the Requiem Ceremony and offered prayers on the occasion of the 40th day memorial service for church servants Mr Jack Elmassian and Mrs. Lydia Kalandarian. He also blessed the memorial lunch for Jack Elmassian and accompanied by Reverend Father Avetis Hambardzumyan, he participated at the lunch for the memory of Lydia Kalandarian.

Wednesday 24 January – Archbishop Najarian celebrated Holy Mass at the Alexander Armenian Rest Home. The altar was served by Reverend Fathers Bartevo Karakashian and Avetis Hambardzumyan. Deacon Boghos Keleshian accompanied on the organ and sang the hymns sung by acolytes. In his

message, His Eminence thanked the administration of the Rest Home for providing this opportunity to celebrate the first Holy Liturgy of the year, which has become traditional, and for the present senior generation to participate in the spiritual ceremony of the Liturgy and receive Holy Communion. In his prayers, the Archbishop remembered the founding members of this institution, who had the vision and courage to take such a step and crown it with success, despite the many difficulties they faced. After the liturgy, His Eminence, the priests and the deacon were honored by the management of the Rest Home with their hospitality.

Saturday 27 January - On the occasion of the Feast of St. Sarkis, the Youth Auxiliary of the Holy Resurrection Church (ACYA) organised a boat trip, which was attended by His Eminence, Father Avetis and more than forty young people. The event was successfully organised with the initiative and assistance of Mrs. Rita and Mr. Arman Lapedjian.

Sunday 28 January – The Feast of Saint Sarkis was celebrated in all Armenian Apostolic churches in Australia. Reverend Father Avetis Mass and gave the sermon in Holy Resurrection Church. At the end of the liturgy, His Eminence Archbishop Najarian gave a brief explanation about St. Sarkis’ martyrdom, then

Hambardzumyan celebrated Holy

invited forward all members of the congregation named Sarkis, Mardiros and Sarkissian and blessed them. Because the Feast of Saint Sarkis is also a celebration of youth, the Archbishop invited all the young people as well and blessed them. A big number of youth attended the church which is an encouraging phenomenon. His Eminence also congratulated Archpriest Reverend Father Norayr Patanian on the 39th anniversary of his priesthood.

After the blessing, His Eminence was led in a procession to the yard, where lied the grapes donated by faithful members of the congregation. His Eminence performed the grape blessing ceremony, after which the grapes were distributed to the faithful.

On the Feast of Saint Sarkis, the editorial of Paros congratulates all its readers bearing the names Sarkis and Mardiros, wishing them a long and healthy life. Paros also congratulates Father Norayr Patanian on the 39th anniversary of his priesthood.

MELBOURNE

St Mary's Armenian Apostolic Church

Parish News

Monday 1 January – Holy Mass was celebrated on the first day of the year, at the end of which a blessing of pomegranates was conducted. The blessed pomegranates were distributed to those present.

Friday 5 January – Christmas Eve Holy Mass was celebrated. At the end of the Liturgy, “Blessing of the Home” (Dnorhnek) was performed in the adjacent hall of the Church. After the Holy Mass, a dinner party followed in the adjacent hall of the Church organised by the Ladies Guild of the Church. The occasion was celebrated by those present in the crowded hall with great festive cheer. The ceremony passed with a full hall and festive enthusiasm.

Saturday 6 January – Christmas Holy Mass was celebrated and at the end of which the attendees participated in the Water Blessing ceremony. The blessed water was distributed to

those present. This year, Toros Ashnalkian was granted the patronage of the cross of the Church. For 8 days, the Church cross stayed with the Ashnalkian family. On January 13, Reverend Father Khacher Harutyunyan, accompanied by the members of the Church Council, scribes, acolytes and deacons, visited the house of Toros Ashnalkian and after blessing their home the cross was returned to the Church.

Sunday 7 January – Holy Christmas Mass was celebrated on Remembrance of the Dead, at the end of which Reverend Father Khacher visited the 4 sections of the Armenian cemetery and offered requiem prayers.

Sunday 28 January – At the end of the Holy Mass, church ornaments were blessed. Koko and Osan Tchorbadjian donated a Cross and a set of a liturgical fans “Kshots” and a cross, which will be used for blessing of water ceremonies. Then, on the occasion of the Feast of Saint Sarkis the

Captain Zoravar, the annual Blessing of the Youth was performed.

Father Khacher Harutyunyan

WENTWORTHVILLE, SYDNEY

Armenian Apostolic Church of Holy Trinity

Monday 1 January – New Year's day Holy Mass was celebrated by Reverend Father Miuron Avedisian including the “Hayrabedagan Maghtank”

Friday 5 January – Eve of Nativity and Epiphany Vespers were followed by Holy Mass celebrated by His Eminence Archbishop Haigazoun Najarian who also blessed four new Godfathers, namely: Ani Tahmizian, Shoushan Mgrdichian, Garo Kouyoumdjian and Talin Kouyoumdjian, presenting them with Certificates of Appreciation. The Archbishop was pleased and praised the two young Godfathers and encouraged more young ones to follow their steps. Later, in the Batmanian Hall, water, bread and salt were blessed for the Home

Blessing before enjoying dinner together prepared by the Ladies Auxiliary.

Saturday 6 January – Feast of Nativity and Epiphany of Our Lord Jesus Christ morning service and Holy Mass was celebrated by Father Miuron. After delivering the day's special sermon, he blessed water which was distributed to parishioners to take home. This year's Godfather of the Cross was Hrag Bedrossian.

as blessing of the graves by Father Miuron.

Sunday 7 January – Reverend Father Miuron commenced the morning service at 10am, celebrating Holy Mass during which time he delivered a sermon and blessed pomegranates. Later on, at Rookwood Cemetery, a Requiem service was held for all the departed as well

Saunday 14 and 21 January– Father Miuron Avedisian celebrated Holy Mass and delivered the day's sermon. The comgregation returned to their homes blessed by their participation in the blessed sacraments.

Wednesday 24 January – The Armenian Apostolic Holy Trinity Church celebrated the First Lent of the Year (St Sarkis Lent). The parishioners attended the morning service celebrated by Father Miuron and received Holy Communion dedicated to the First Lent which was established by St. Gregory the Illuminator and commemorated only by the Armenian Church.

After the service, the Ladies Auxiliary served breakfast at the Batmanian Hall.

Sunday 28 January – Reverend Father Miuron celebrated Holy Mass and delivered the day's message. On the occasion of the Feast of Sarkis the Captain dedicated to Youth Blessing Day, Father Miuron blessed all our youth and asked God to strengthen their faith and devotion to serve the church.

Welcome Ms Roberta Hosikian

Paros editorial was delighted to welcome Ms Roberta Hosikian to the Paros team this month taking on the task of English translation. Ms Roberta was a newly elected Diocesan Councillor in 2023 from the Melbourne Church parish and has also served as a Parish Councillor of St Mary's Armenian Apostolic Church for many years. It is noteworthy to express the dedication of Ms Roberta to her church and community with her willingness to serve in spite of her busy career as a lawyer.

We are truly honoured to have her on board the Paros team to contribute with her proficient command of English.

Welcome Ms Roberta!

Ցաւակցութիւն

Թեմական Խորհուրդը եւ Փարոսի Խմբագրութիւնը կու գան իրենց ցաւակցութիւնը յայտնելու Տոքր. եւ Տիկ. Կարօ եւ Լորա Արթինեանին եւ իր ընտանիքի անդամներուն եւ հարազատներուն, իրենց մօր եւ հարազատին՝ Տիկին Մարի Շէօհմէլեանի մահուան տխուր առիթով:

Տիկին Մարին ծնած է Հալէպ 1931-ին եւ վաղ հասակին փոխադրուած Երուսաղէմ: Աւստրալիա ոտք դրած օրէն, 1961, իր ամուսնոյն Լեւոն Շէօհմէլեանի կողքին, ան եղաւ զօրակից Հայ Առաքելական Եկեղեցոյ Սիտնիի մէջ հիմնադրման եւ վերցուց պատասխանատու պաշտօններ: Երկուքով, անոնք յատուկ սէր ցուցաբերեցին Հայ եկեղեցոյն, լեզուին եւ մշակոյթին հանդէպ: Անոնք արժեւորեցին կրթութեան առանձնայատկութիւնը Աւստրալիոյ մէջ, որուն իբր հետեւանք, 2013-ին, կրթանպաստ մը ստեղծուեցաւ երկուքին անունով, որուն կ'արժանանան HSC-ի Հայերէնի քննութեանց բարձրագոյն նիշ ապահովող աշակերտները:

Յիշատակն Արդարոյն Օրհնութեամբ Եղիցի:

In Memoriam

The Diocesan Council and Paros editorial extend their condolences to Dr and Mrs Garo and Laura Artinian and family on the passing into eternal rest of their mother, Mrs Mary Shohmelian on 10 January 2024 at age 93.

Mrs Shohmelian was born in Aleppo and moved to Jerusalem with her family at a young age.

Stepping foot in Australia in 1961, beside her husband Levon Shohmelian, she supported the establishment of the Armenian Apostolic Church in Sydney and actively participated in community service. With her husband, they shared a love for their church, the Armenian language and culture. They valued the privilege of education in Australia and befittingly a church endowment fund and scholarship was established in their name in 2013 awarding the top-ranking student in HSC Armenian subject each year.

Blessed be the memory of the righteous.

ԱՌՅԱՆՅ
ԼՍԱՐԱՆԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅ
 Կազմակերպութեամբ
 Աւստրալիոյ եւ Նոր Զելանտայի
 Հայոց Առաջնորդարանին

Նիւթ՝
ԲԵՐԻՈՅ ՀԱՅՈՅ ԹԵՄԸ
ԱՅՍՕՐ

-Պատմական անցեալ –
 2023-ի Երկրաշարժին հետեւանքները –
 Կազմակերպչական եւ Յարաբերական
 աշխատանքները - Մպագայի
 մտահոգութիւններ

Զեկուցաբեր՝
Գերաշնորհ Տէր Մակար
Եպիսկոպոս Աշգարեան
 Առաջնորդ Բերիոյ Հայոց Թեմին

Զորեքշաբթի
 28 Փետրուար 2024-ի
 Երեկոյեան ժամը 7.00-ին
 Սիանիի ժամանակացոյցով

ONLINE
LECTURE EVENING

Organised by the Diocese of the
 Armenian Church of Australia
 & New Zealand

Topic
THE ARMENIAN DIOCESE
OF BEROEA TODAY

- Historical Past – Consequences of the
 2023 Earthquake – Organisational &
 Relational Issues – Future Concerns

Presenter
HIS GRACE
BISHOP MAGAR ASHKARIAN
 Primate of the Diocese of Beroea

WEDNESDAY
28 FEBRUARY 2024
 at 7.00 pm AEDT

Please register with Mr Nishan
 Basmajian or Mrs Nanor Ashikian-
 Manjikian for the Zoom link at
diocese@armenian.com.au

ARMENIAN COMMUNITY WELFARE CENTRE

We provide a range of services that cater to various demographic groups in the community.

Some of our services are funded by the Department of Health under the Commonwealth Home Support Programme CHSP.

ACWC is a Not-for-Profit Organisation and a Public Benevolent Institution and has endorsement as a deductible gift recipient.

CONTACT

02 9419 6394
0402 818 421

welfare@armenian.com.au
www.armenianwelfare.com.au

 @ACWCNSW

10 Macquarie Street,
Chatswood NSW 2067

SOCIAL SUPPORT GROUP

This support is provided to people aged 65+, these structured activities are provided in a group-based environment and designed to develop, maintain and support social interaction and independent living.

*Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday
9:30am to 1:30 pm Edgarian Hall, Chatswood.*

*Monday and Friday 9:30am to 1:30 pm
Batmanian Hall, Wentworthville.*

Group Excursions

SOCIAL SUPPORT INDIVIDUAL

This assistance is provided to frail aged individuals or couples aged 65+, either in the home or while accessing community services.

Services include:

- visiting services
- telephone and web-based monitoring
- accompanied activities.

CENTRE BASED RESPITE

This care is available to CHSP clients aged 65+. This service benefits the client's carer through providing supervision and assistance to the frail older client. The carer may or may not be present during the delivery of the service.

DOMESTIC ASSISTANCE

Domestic Assistance is normally provided in the home and refers to:

- general house cleaning
- linen services
- unaccompanied shopping (delivered to home).

TRANSPORT SERVICES

Direct transport services where the trip is provided by a worker or a volunteer.

MEALS SERVICES

Meals prepared and delivered to the client's home.

FLEXIBLE RESPITE

To support and maintain care relationships between carers and clients, through providing quality respite care for frail aged people, so that the carers can take a break.

REFERRAL SERVICES

We assist with referrals to My Aged Care and support you with the application and assessment processes.

WOMEN'S GROUP

Our Women's Group is for all participants who would like to strengthen social connectedness, make new friendships, establish networks and foster personal development.

EM Funerals

Serving the Armenian community with dignity, compassion & excellence
 We will always answer your call to help

Ello Meguerditchian
 m | 0405 675 571
 ph | 1300 076 100
 e | ello@emfunerals.com.au

Office address (by appointment)
 Suite 7, Level 1,
 174 Willoughby Road
 Naremburn NSW 2065

Սիւնկի Գայ գաղութի կողմէ ճանչցուած **Էլո Մկրտիչեանը** պատրաստ է լաւագոյնս օգտակար հանդիսանալու թաղմանական ամբողջական ծառայութեան սպասարկութեան

Personalised, professional service • Burial or cremation services • Complimentary concierge service
 Repatriation of remains • Fluent in English and Armenian languages • All cultures

For your peace of mind, ask about our Pre-Paid Funerals*

3 years interest-free payment plan available

*For funeral services only, burial plots not included

emfunerals.com.au

Classique
 SWISS WATCHES SINCE 1967

ClassiqueWatches.com

W.SamsGroup.com.au | sales@samsgroup.com.au | T 02 9290 2199 | F 02 9262 1630

Going somewhere?
camerahouse
 is your destination.

Passport Photos.
 Head in store to receive fast free airport photos & photocopy
 ID Photos also available

WE'VE GOT MEMORY, POWER, CAMERA BAGS & BINOCULARS FOR YOUR NEXT TRIP!

GET THE RIGHT ACTION GEAR FOR YOUR HOLIDAY!

PRINT SERVICES
 Turn your photographs into lasting memories. We print Cameras, Photo Books, Mugs, Movie Post & much more!

ASK US ABOUT VIDEO LIGHTING LENSES & AUDIO

INSIDERS EXPERTS
 • Golden Tip Experts
 • Advice for every industry scenario
 • Product knowledge

FLY INTO THE DRONE ZONE!
 We offer a BIKINIS 12 month extended warranty & 32GB memory on selected DJI drones

RENT IT OR ZIP IT!
 Don't think you can afford it? That's ok... we have you covered.
 Rent Money
 Why rent and pay later? Up to 6 months interest free available in selected Mater & audio.

Shop 419 Westfield Warringah Mall Shopping Centre, Brookvale NSW 2100 **PHONE: (02) 9907 1955**

SPECTRUM camerahouse